

overveielende Grunde for at faae Sagen afgjort inden man gaaer til Forhandling i Kirkecommissionen angaaende Spørgsmaal, hvorom Meningerne endnu kunne være saa yderst deelte og uklare. Der er mangfoldige Spørgsmaal af den Natur, og naar man, saaledes som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) gjorde, vil sammenstille denne Lov med Loven om Menighedernes Valg af deres Præster, maa det dog bemærkes, at der er forskjellige, meget mærkelige Afstillelser imellem dem, som man vel maa have for Øie, hvoriblandt netop er den, at Meningerne med Hensyn til den sidstnævnte Lov endnu ere i høi Grad deelte. Der kan vel være et temmelig almindeligt Ønske om, at der maa skee en Forandring i en saadan Retning som den, dette Lovudkast nærmest har for Øie, men vi behøve blot at læse den Betænkning, der er afgiven af det Udvalg, som blev nedsat, for at see, at der næsten er ligesaa mange Meninger om den Wei, der skal følges, som der er Medlemmer i Udvalget. Der er altsaa megen Forskjellighed i Anskuelserne om den Wei, der i saa Henseende skulde være den rette at følge, og netop dette gjør det i høi Grad ønskeligt, at en saadan yderligere og fuldstændigere Forhandling kunde finde Sted, som den, man netop havde tænkt sig skulde gaae for sig i en Commission. Der er ogsaa en anden Afstillelse, som er overordentlig vigtig, og som man aldrig maa tabe af Sigte, naar man vil gjøre en Sammenstilling, nemlig at den ene af disse Love skal gjøres gjældende ligeoverfor Alle, hvad enten de Paagjældende ønske det eller ikke; den faaer Anvendelse paa en Mangfoldighed af Personer, som kunne være meget imod den, og som dog maa finde sig i at gaae den Wei, Loven bestemmer, medens derimod den førstnævnte Lov er en Minoritetslov, som ikke fremtræder i nogen som helst Skikkelse af Tvang, men overlader til dem, der ville gjøre Offre, at ordne Sagen som de ønske. Ogsaa denne væsentlige Forskjel mellem disse to Love gjør det overordentlig naturligt, at den første kan finde en heel anden Afgjørelse, og — lad mig her sige det i Parenthes — gjør det urimeligt, at man sætter sig i Bevægelse omkring i Landet for at føre Beviis for Noget, som

hverken kan eller vil blive bevist ved Alt, hvad man end gjør. — Det ærede Medlem, til hvem jeg sigter, gjorde dernæst en Bemærkning om, at Noget, der paa ham havde gjort et Indtryk, som snarere maatte lede ham til at være imod Bevillingen end for den, var en Ytring af Conseilspræsidenten om, at det netop i rolige Tider, noget Saadant skulde skee, og det ærede Medlem tilføiede, at dette kunde man ikke bestynde den nærværende Tid for at være, idetmindste ikke hvad de kirkelige Spørgsmaal angik. Jeg maa dog bemærke, at den Ytring af den høitærede Conseilspræsident, hvortil det ærede Medlem sigtede, just ikke gik ud paa det, som nu foreligger. Det ærede Medlem vil jo af Tidenden see — og saaledes opfattede jeg ogsaa Ytringen, da jeg hørte den — at det ikke var med Hensyn til Spørgsmaalet om en Kirkecommission, den saldt, men med Hensyn til Spørgsmaalet om Valgmenighedsloven. Den høitærede Conseilspræsident gav en Fremstilling af, hvad der var passeret i forrige Aar, da den nu aftraadte Kirkeminister tiltraadte, og han gjorde da den Bemærkning, at det syntes at være ønskeligt, at denne Lov kunde blive afgjort, medens Tiderne vare nogenlunde rolige; der var derved ikke meent Kirkecommissionen. Jeg finder det nu virkelig meget sørgeligt fra mit Standpunkt, at man ikke fik denne Lov vedtagen dengang, da den kunde være bleven vedtagen, og da den sandsynligviis slet ikke havde fremkaldt hele den Agitation, som man nu har faaet at see; men anderledes stiller Forholdet sig med Hensyn til en Kirkecommission eller en Commission, der overhovedet skal behandle mangfoldige forskjellige Sager. Om denne kan man ikke paa nogen Maade ubetinget sige, — det vilde i alt Fald være besynderligt, om man vilde sige det — at den netop skulde være meest eller alene passende i rolige Tider. Jeg troer tværtimod, man bør sige, at det netop er under stærke Bevægelser, der maa føles en Trang til den. Jeg tillod mig i et tidligere Foredrag at udtale min Anskuelse i denne Henseende saa vidtløftigt, at jeg vist ikke behøver at komme tilbage dertil; det forekommer mig at være indlysende, at, selv om man kan nedsætte en Commission i rolige Tider, maa der være